

Wiipurin Sanomat.

N:o 118.

Perjantaina 25 päivänä Toukokuuta

1888.

Tilaukshinta:

Wiipurissa:	Maalla postimat- suineen:
Koko vuodelta . . . 10 m. — p.	11 m. 49 p.
Kolmelta neljäneltä . . . 7 " 50 "	8 " 64 "
Puolelta vuodelta . . . 5 " 50 "	6 " 36 "
Neljänneltä . . . 2 " 75 "	3 " 28 "

Wenäjällä 5 ruplää koto- ja 2 r. 75 k. puoli vuosittain.
Pöytänumerota myydään 5 p. lehden konttoorisissa, jakopalkkoissa ja kirjakaupoissa.

Lehteä tilataan, jaetaan ja myydään:

Kaupungissa: Lehden konttoorisissa. Pietarin esikoulu. Keskustalon puod. Kaupp. Kallin puod. Kallab. war. Kaupp. Riimalahdon p. Pulkittab. w. Kaupp. D. Suominen Punasella läht. **Sikana-päässä:** Kaupp. Schworntoffin puodissa. **Papulasissa:** Kunnanhuoneella leski M. Gyyppän luona. Kaupp. A. Worobjeffin puodissa.

Kolikkomäellä: K. F. Reinäsen luon. **Reittymäellä:** Leipäpuodissa. **Suolla:** Työväen yhdistyksen puod. **Sorwalissa:** Kaupp. Agafonoffin puod. (Kaupp. F. Aleksandrowitsch) ja hra Konimukfella. **Saunalahtiella:** Kaupp. Montosen p. **Pielassa:** Kaupp. Bergqvistin p. **Kalittalan kylässä:** Kaupp. Lindström'in ja Hämeläisen puodissa.

Lehti ilmestyy:

Sunnuntaisin, tiistaisin, keskiviikkoisin, torstaisin, perjantaisin ja lauantaisin klo 9¹/₂ e. pp. Ilmoituksia vastaanotetaan lehden konttoorisissa 15 p:stä petitti-riwiltä etufiwulla ja 10 p:stä muilla fimuilla. Wähin ilmoitus-hinta on 40 p:ää. Ilmoitukset suomennetaan maksotta ja vaihto-ilmoituksia välitetään maamme sanomalehtien kanssa. Lehden toimitus ja konttori ovat Antonoffin perillisten talossa Katarinan kadun warrella. Konttori on awoinna klo 9—1 e. pp. ja 4—8 j. pp.

Päiwälistä.

Klo 10—12¹/₂ e. pp. Merimieshuoneen-konttori awoinna.
" 9—1 p. Pastorinkanslia awoinna.
" 10—1 p. Yhdyspankin konttori "
" 10—2 p. Suomen pankin konttori "
" 10—2 p. ja 5—6 j. pp. Pohjoismaiden osakepankin konttori awoinna.
Kaupungin sanankirjasto pidetään awoinna joka artti-ilta kello 1¹/₂—1¹/₂ j. pp., joka sunnuntai kello 3—5 j. p. p., joka tiistai ja perjantai kello 1¹/₂—2¹/₂ j. pp. Lukufali awoinna arkipäiwinä 6—8 j. p. p.; pyhäpäiwinä 4—9 j. p. p.
Kaittiuskoti awoinna arkipäiwinä 6—10 ja sunnuntaina sekä juhlapäiwinä 2—10 j. p. p. Kaupunginwoutia tawataan talossa N:o 41 Papulasissa lähellä hdyrympylä, joka arkipäiwä kello 1¹/₂—1¹/₂ p.
Kaupungin lääkäreitä tawataan:
Toht. Weymar, kello 9—11 e. p. p. ja 5—6 j. pp. (Raukkariisen talo, Repola n:o 30).
" J. Wallgren kello 10—12 e. pp., ja 1¹/₂—7 j. p. p. (Sergejoffin talossa Aleksanderintatu).
" Hoffström, kello 10—12 e. p. p. ja 5—6 j. p. p. (Girnin perillisten talo N:o 2 kauppatorin wierasissa).
" Strömberg arkipäiwinä kello 9¹/₂—11 e. pp. Mahtitorinintatu N:o 8.
" Heifeler kello 10—11 e. p. p. ja 5—6 j. p. p. (Wenäjän realkoulu).
" Th. Thesleff kello 9—11 e. pp. ja 1¹/₂—7 j. p. p. (Thompsonin talo n:o 40 Ruotsin kirkon vastassa).
" Aleson kello 8—10 e. pp. ja 5—6 j. pp. (Mittanin talossa Ruudessa kaupungissa).

Sammastääkäri E. Kalle vastaanottaa sairaita joka päiwä kello 9—1 e. p. p. sekä 1¹/₂—6 j. p. p. Etäänkäynti Harmainwiesjen talusta.
Lääkin Etäänkäynti Felix Fredlander, asuwa Koikkelinin talossa Ruudessa kaupungissa, tawataan joka päiwä kello 8—1 e. pp. ja 5—6 j. pp.
Kättilä Edla Frosch Etelä-Wallikatu N:o 12. Kättilä Lowisa Palmu, Wiskalintatu n:o 209—5.
Rakentamata rolotusta toimittetaan kunnain keskiviikkona kello 1¹/₂—12 rolotuspalkissa Punaisen lähteen tori n:o 30.
Kokouksentoukko:

Chr. Jacobsenin ja Wolkain käytännöllinen toimitus-konttori, Helsingissä P. Malafinin. 7, awoinna kolopäiwän, myy kaupungin taloja ja maatiloja, toimittaa kaikenmoisia asioimistehtäviä, suositaan rahainnostonin ja lainanhankeimistia.
Petersson & Sundelin, asoitissa konttori Repolantatu N:o 28, toimittaa maatilain kauppooja, rahansijoituksia, laki- ja kauppa-asioita, palo- ja henti-waluutuksia. Telefooni N:o 186.

Lakiasioitajilta:
Jwar Polén, waratuomari, Kortén talossa fuolla.
Junnat lähtewät joka päiwä:
Pietariin kello 5¹/₂, 7¹/₂ e. pp. N. 2 ja kello 7¹/₂ j. p. p.; tawarajuna 3:nen luotan matkustajawauunulla kello 8 e. p. p. ja kello 12¹/₂ päiwällä.
Helsingiin kello 1¹/₂ ja kello 11,30, tawarajuna kello 8¹/₂ j. p. p.

Junnat tulewat joka päiwä:
Pietarista kello 1¹/₂, 2¹/₂, 8¹/₂ ja 11¹/₂ j. p. p.
Helsingistä kello 5¹/₂ j. pp. 10¹/₂ e. p. p. ja 7¹/₂ j. p. p.

Lennätinlaitoskonttori pidetään awoinna kello 8 e. pp. — 12 yöhön.
Posti lähtee Wiipurista:
Joka päiwä. Kello 12¹/₂ päiwällä:
Kaitille rautatieasemille Pietarin tien warrella länsipuolella Wiipuria, sekä Helsingin-Hämeenlinnan, Santoniemen, Turun, Waasan ja Dulun rautatietä.
Kello 1¹/₂ j. pp. kaitille rautatieasemille Pietarin tien warrella itäpuolella Wiipuria sekä Pietariin ja ulkomaille Pietarin kautta.
Joka päiwä postin sunnuntaina kello 12¹/₂ päiwällä: Haminaan ja Kotkaan, kunnintin lauantaina Haminaan wasta kello 1¹/₂ j. pp.

Perjantaina.

Kello 12¹/₂ päiwällä: Kikkalalan, Ekkerdön, Gwoon, Gobbyn asemalle, Hollolan asemalle, Tywäskylään, Jämään, Karjanlahjan asemalle, Karstulan asemalle, Karkiseen, Korvilahden asemalle, Kristiinan kaupunkiin, Kolemäen asemalle, Kujmoisten asemalle, Kummelin asemalle, Lammen asemalle, Laukkaan asemalle, Lautatylään, Lumlantin asemalle, Maarianhaminaan, Mustialaan, Niwalaan, Nurmin asemalle, Nurmijärwelle, Padasjoelle, Pihtiputaalle, Puntalaiton asem., Saarijärwelle, Saloon (Lohjan kautta), Sundiin, Wiitasaarelle ja Wärböen asemalle.

Kirjelaatitot tyhjennetään: Reittymäellä ja S:t Annan kaup.-osassa kello 11 e. p. p. ja kello 5 j. p. p.; Seurahuoneen luona, Howingin talon luona kauppatorilla, Helanderin talon luona Suolla, asseffori Zweybergin talon luona Pietarin puoleisessa esikoulu. Smitoffin talon luona Karjalan kadulla ja Heiblerin talonluona Papulasissa kello 12 päiwällä ja kello 6 j. p. p. Wikkundin talon luona Aleksanderin kadulla ja Gollinin talon luona Korffelin kadulla kello 12¹/₂ päiwällä ja kello 6¹/₂ j. p. p. sekä postikonttorin luona olemat laatitot wähhä ennen postin lähtöä.

Postikonttori pidetään awoinna: Etuhuone postimerkkien myymistä warten joka arkipäiwä kello 9 e. pp., kello 9 j. pp. Sunnuntai- ja pyhäpäiwinä kello 8—9 e. pp. ja 12—9 j. pp.

Matkustawaisia.

28 p. Toukokuuta.

Kentralmajuri Ruttin Helsingistä, kauppiat Kanjonen Leppäwirtalta, Birnen Kuopiosta, Heiman Pietarista, Judin, Piippanen. Suttilainen. Piironen, Pajarinen, Parwainen, Lappalainen, J. Juusta, Andraasja; Luutn. Wihin Pietarista, toht. Gahmberg Lappeenrannasta, jenaatin kansliisti Woidman, herra Osfer Helsingistä, Seurahuoneella; Nimis mies Lagercrantz Salkolasta, kauppias Antonius Jääskelä, Jmatraksa.

Wuotralle tarjotaan

Huone joko huonekaluineen tahti ilman. Kaupungin keskiosassa, kauppatorin warrella olemat Asioimiskouluun wälityksellä.

Ilmoituksia.

Wiipurin Kansallis-Lauluseura

antaa
Laulajaiset
Tampereen matkaa warten
Sunnuntaina Toukokuun 27 p:nä.
kello 7 j. pp.

KANSAKOULUN JUHLASALISSA.

Wiipurin Osakunnan Ent. ja nyk. jäsenet

viettävät kesäjuhlaa Imatran koskella Lauantaina Heinäkuun 14 p:nä. — Kukin osallineu on oikeutettu kutsuimaan naisia mukaan. Ne, jotka ennakolta haluavat wakuuttaa itselleen huoneita, ilmoittakoot siitä ennen Heinäkuun 1 päivää Ylioppilasa Bützovi'lle, osoitteella Wiipuri.

Toimikunta.

Ilmoittajat!

Wiipurin Sanomat

läänin enin lewinnyt päiwälehti ilmestyywät 1800 kapp. painoksessa.

Nyt Sisääntullut.

Suuri Wälikojma.

Kauniita ja kestäviä Kevät- Kesä Trikoo kankaita, joista valmistetaan kaiken mallisia miesväen pukuja ja palttoita, arvonsa ja kestävyytensä suhteen verrattuna halvemmalla, kuin missään muualla. Sekä rouwasväelle Sade Kappoja ja kesä saketteja. Täällä valmistettuja valmiita miesten pukuja 55 markasta, sakä valmiita Garibaldi Palttoita 35 markalla.

W. HELENIUS.

Waasan Pumpulitehtaan Osakeyhtiön

Kauppapuodissa
Sapetoff'in talossa Uudenportin kadun warrella myydään:

Valkasemattomia, valaistuja ja värjättyjä yksin- ja kaksinkertaisia pumpullankoja, kerrattuja verkkorihmoja ja sukkanankoja sekä valkasemattomia, valaistuja ja värjättyjä pumpulikankaita, niinkuin Domestik'ia, Twillia, Schertinkia, Printers'ia, Lakanavaatetta, Sellikangasta, Kihthaavia kankaita, Leninkikankaita, Esillinakankaita, Housukankaita, Piké'tä, Doffelikangasta, Satiinia, Dimityä, Nahkia, Moleskiniä. Polsteri- ja verhostin kankaita, Madapolamia, Käsi-pyyhkeitä, Pölypyyhkeitä ja Nenäliinoja.
Erikoismyynti: Esiliina ja leninkikankaita.

M. Roussaisen maalariliike

Wiipurissa, Karjalankadun warrella, N:o 228.
ottaa vastaan kaikellaisia maalarinammattiin kuuluvia töitä, työt tehdään hywästi. hinnat huoleat.
M. Roussainen.

Sunnun ynnä ruoan saa koulunuorisio 2.
Zawast'illa
Alexanderin katu N:o 8
Gollmsten'in talo.

(3-2)

Kultu- ja Hopeateosia.

Uusihopeatöitä.

Tilauksia sekä Korjaustöitä vastaan otetaan ja valmistetaan huolellisesti ja pian.

Suom.! Kullataan ja hopioitetaan.
Hinnat kohtuulliset.

W. S e l l m a n.

Lappeenrannan kaupungissa. Etahl'in kartano

(2-1)

Wiipuri 25 p. Toukof.

Kruunun metsäin haastamisesta,

sisältää "Sawo" waltioapäwäkirjeen, joka on seuraawaa sisältöä:
Jestunto toukokuun 2 p:nä talonpoikaisjäädysä oli warjin merkkinen siiben suureen paljastukseen nähden, josta edusm. Castrén siellä teki siitä wasta, millä meillä on kruunun metsiä myyty. Pitkin aijoja on kuulunut waleksia siitä wiraosta vastaan, joka on saanut huolehteen wartioida sitä äärettömän suurta aarreaittaa, mikä on meidän metsiesämme.
Siitä ei ole tällä kertaa puhuttakaan, että metsäherrat ovat meidän maasiame suurimmat wiikingit ja metsähallitus ruotsinmielinen. Mutta yhtä mitään on lehdissä sekä maaseudulla että

pääkaupungissa vielä sen lisäksi kuulunut walitustia siitä, että metsämme hoito ei ole asian mukainen ja etteivät tulot niistä ole läheskään sellaiset kuin niiden olla pitäisi.

Syitä tähän on haettu sieltä ja haettu täältä. Dikea kipeää kohtaa, josta kaikki lamautuminen lähtee, ei kuitentakaan ole mainittu, ennen kuin yllämainitus istunnossa, jossa minun käsitteäkseni iskettiin ihan epäkohdan ytimeen.

Edusmies Castrén, joka näillä waltiopiivillä on yhä enemmän osoittanut olewansa mitä tykenewin waltiopiivämies ja joka on näyttänyt omaawansa ei ainoastaan laajoja tietoja, mutta myöskin horjumaton rohkeutta mielitehtänsä esille tuomiseen, otti puhua-seen siitä

wähäisestä tuottawaisnudesta, mikä waltiolla on kruununmetsistä.

Tuntuu siltä, janoi hän, että koska maksetaan niin äärettömän korkeita hintoja niissä huutokaupoissa, joissa kruunun metsiä myydään, että näiden tulojen sentähden pitäisi jossain määrin nousta. Mutta ihmeellistä kyllä, waik-ka kruunun metsiä kuinkakin korkeasta myytäisiin, eivät tulot kuitentakaan näylaisinkään lisääntyvän. Kun tähän asti on kruunulle kuutiojalalta maksettu 26 pennistä aina 32 penniin pystysä, niin ovat yksityiset saaneet parhaista waan 22 ja 25 penniä jälle wedytyinä.

Mikä mahtaa siis olla syynä siihen merkilliseen seikkaan, että tulot eivät nouse? Kuinka on mahdollista, että tulkityhtiöt voivat näin korkeita hintoja maksaa kruunun metsistä, kun yksityisten metsistä maksetaan uin vähän.

Kaikkain näihin asettamiinsa kysymyksiin antoi edusmies Castrén wastauksen. Hän janoi pitemmän aikaa tutkineensa tätä asiaa ja ottaneensa selkoa siitä tawasta, millä kruunun metsiä myytäessä mittaus tapahtuu. Ja tässä mittauksessa luuli hän olewan yhden niitä tärkeimpiä syitä tulojen kummalliiseen wähytyteen.

Millä tawalla sitten kruunun palwelijat kruunun puuta mittaawat?

Useissa paikoin toimitetaan mittuu- siten, että jos on joku oja myytäväs- sä puusja, niin otetaan se wastaan, mutta pituus wähenetään. Jos on esim. 12 kynnärää 10 tuumaa pittä puu, niin otetaan se waan 10-kynnä- räisestä ja jos on wähintäkin wilaa, joka ei yksityiseltä ostettaisja tulisi lais- finkaan kysymykseen, niin raakataan puu kokonaan. Tällainen menettely on mahdollinen siitä syystä, että kun mittuuta toimitetaan, niin metsänhoi- taja monestilaan ei laisinkaan ole pai- kalla, mutta käy waan käymäljeltään katsomassa puuta taikka oleskelee lä- himmässä talossa, silläkka kun mittuu- ta toimittaa o s t a j a n puolesta edusmies. Kruunun puolesta on saa- puwilla ollut joku metsäheran ottama palkkamies, usein itsellismies.

Kun sitten mittuu on näin tawoin toimitettu, niin syntyy ääretön joukko n. s. raakkipuita ja on esimerkkiä siitä, että kun on mitattu kruunun metsistä 18 tuhatta puuta, niin on raakattu näistä kokonaista 4 tuhatta. Näiden raakkien sjuhteen, jotka tietysti yksityis- ten kaupassa menisjwät aiwan täydestä hinnasta tai miltei täydestä hinnasta, menetellään sitten seuraawalla tawalla. Niitä ei suinkaan myydä julkisella huu- tokaupalla, waan ostaja menee kaikessa hiljaisuudessa anomuskirjalla metsäyli- hallituksen luo, saadakseen ostaa raakit polkuhinnasta ja tarjotaan puulta noin 30 penniä tappaleelta, jopa allekin. Tällaiseen anomukseen on melkein aina poikkeuksetta metsäylihallituksessa myön- netyt. Ei ole edes yritettykään antaa muille mintäänlaista tilaisuutta kilpai- la noiden raakkipiiden ostossa.

Nämä edusm. Castrénin tekemät pal- jastukset ja ankarat syntöiset, jotka hän janoi olewansa walmis tarwitaisja tar- woint näyttämään, ovat omiansa mitä suurinta huomiota herättämään. Eipä

kuulunut hiiskahdustakaan säädysjä hä- nen puhussa. Kaikki kuunteliwat kuin yhdellä korwalla hänen lausun- toaan, joka ei ollut pittä, mutta sitä sijältöriffkaampi, niinkuin edellisestä nä- kyy. Osoitteeksi siitä huomiosta, mikä tämä lausunto herätti, mainittakoon, että sanomalehti „Finland“ heti seura- wana päivänä sijälsi pääkirjoituksen jossa hra Castrénin esille tuomia asian- haaroja pidettiin warsin tärkeinä ja walaisewina. Samasta asiasta kirjoitti myöskin pari päivää sen jälkeen „Uusi Suometar“ ja samaan tapaan kuin edellinen.

Waan edusm. Castrén ei kuitentakaan supistunut paljain moitteisin, waan käwi hän ehdottelemaan keinoja epä- kohtien korjaamiseksi. Ensiksikin olisi määrättävä, että mittuu tapahtuu tal- wella samaan aikaan kuin wälämistä toimitetaan, metsänhoitaja on sitten welwoitettava wiran menettämisen u- halla olemaan saapuilla ja tarkasta- maan, ettei tekopyiden ja tekowirheiden takia puitien mittaa alenneta ja puuta raakata. Raakatut puut owat julkisella firkosja ja sanomalehdissä kuulutetulla huutokaupalla myytävät. Näitten kei- nojen arweli puhuja woivan mahdol- lisesti poistaa tämän yhden syyn kruu- nun metsien wähytyteen tuottawai- suuteen.

Ja luultawa onkin, että niin tapah- tuu tai että hallitus ainakin ottaa tut- kiatseen asiata. Sitä suuremmalla iyyllä saattaa se sen tehdä, kun talon- poikaisjäätty edellisen johdosta ja hra Castrénin ehdotuksesta otti lausuaikseen sen toiwomuksen, että S. Reif. Majes- teettinsä suwaisiksi tutkituttaa miten ne epäkohdat, jotka tätä nykyä rasitta- wat metsän hoitoa maassamme, saatai- siin poistetuiksi ja mitenkä tulo kruu- nun metsistä saataisiin tuottawam- maksi.

Ennen kun tähän päätöseen joudut- tiin, syntyi kuttentkin wilkasta keskustelua säädysjä. Hra Castrén oli pu- hussa esjaan arwellut, että nämä epäkoh- dat epäilemättä oliwat suurelle osalle säädyn jäseniä tunnetut, ja siksi näyt- täytyikin. Kun reikä lerran oli muu- riin puhlaistu, kiiruhti sitä toinen toi- senja perästä suurentamaan. Edus- miehet Heikura, Riipula, Kantaniemi, Piilonen, Hoikka, Mattila ja Niuhimä- ki wahvistiwat toinen toisensa perästä hra Castrénin esintuomia tuhi asioita. Warsinin herätti näistä puhujoiesta huomiota edusmies Hoikka, joka wäitti, ettei metsänhoito ole tuottanut niin mitään hyötyä.

Molla kuunteli säädysjä istuwa kai- kka näitä lausuntoita, etupäässä ensin- ja wiimemainittua. Ei siitä syystä ilolla, että ilottaisiin uudesta esille tul- leesta rumasta puolesta wirtamiestem- me rehelliisyydesjä, mutta kyllä siitä syystä, että joskin eduskunnassa ja m u u a l l a on niitä, jotka tahtowat epäkohtia werhota waitiolon tomuwaip- paan, on taas toisia, jotka omia sil- miään säästämättä puhaltawat tämän tomun pois, niin että se pilwenä pölyyää.

Niin on tehtäväkin, jos mieli meil- lä saada kieroä korjaamaan. Tule- waisuutta warten korjaus on hywin tarpeellinen ja pelastettakoon mek- sittäme vielä, mitä pelastettawissa on. Mutta sydäntä kirwelee sentään ajatel- lessja, että kenties monekin miljoonat, jotka nyt owat muutamain yksityisten rikkauksina, osiiswat woineet wuotaa waltion kasjaan ja sieltä takaisin koka kansan hyödyksi.

— Suomen Pankki. Pankin tä- käläisen konttoorin komissariukselle S. G. R a m s j e n i l l e on kmuloisuuden tähden myönnetty wirtawapautta elo- ja syyskuukaufiksi ja hänen wirkaansa sillä aikaa määrätty hoitamaan jaman konttoorin kassööri F. S ö d e r b e r g.

— Läänin wirtamiestet. Lää- nikonttoristikki on kuwernoööri nimittä- nyt ylim. lääninkonttoristi F. S c h r ö b e r i n. Koska Wiipurin läänin sai-

rashuoneen hoitaja A. F. Westberg tuonnenmaksi esetty wirkaanjä hoita- maan, on läänin kuwernoööri määrän- nyt ylim. lääninkonttoristi D. Wikstedt' in sanottuun wirkaan edelleen hoita- maan.

— Yliopisto. Reskwiikkona suo- ritti filosofiatandibatitutkinnon yliop- pilas A. A. Zilliacus.

— Wiipurin ylioppilasosjafun- nan jäseniä oli eilen illalla kotoontu- nut Andrea kahwilaan keskustelemaan kesäkokouksen pitämisestä. Entisen uu- tisemme oikajemisiksi saamme tässä mai- nita, että eilisiltäisessa kokouksessa pää- tettiin kokous pidettäväksi Jmatran kos- tella l a u a n t a i r a h e i n ä k u u n 14 p:nä, eikä kuteu ennen oli päätetty heinäkuun 6 p:nä. Jotka tahtowat it- selliseen edeltäpäin tilata huoneita ja muita mukawuuksia, pyydetään siitä il- moittamaan toimikunnan jäsenelle yliop- pilas Bützow'ille osoitteella: „Wiipuri“.

— Konkulaitos. W a l t a k i r j a annettu: Wiipurin alkeiskoulun kolle- galle R. Lagus'elle matematikan kolle- ganwirkaan suomalaisessa normanilyse- ossa.

K o n s t i t u t o r i a l i n on kan- sakoulun-opettajatar D. M. Slotsberg saanut laulunopettajan wirkaan Wiipu- rin suomalaisessa lyseossa.

S a e t t u w i r k a: laulunopettajan wirkaa Kuopion suomalaisessa lyseossa on hakenut soittokunnanjohtaja S. Ra- h- ra.

S a e t t a w i a w i r k o j a 56 päivän kulesja l. l. 23 p:stä: kolle- ganwirka matematikassa, fyisikassa ja kirjanpidossa Wiipurin alkeiskoulussa, johou astuu 1 p. syyskuuta 1889; sekä tämän wiran sijaisuus tulewan luku- wuoden ajaksi.

— Kuotjalaiseen lyseoon tois- päivänä oli ilmoittautunut 24 oppi- lasta. Tutkinnossa hyväksyttiin niistä 22 ensimmäiselle ja 1 toiselle luokalle.

— Smatran rata on pappisjä- dyn keskiwikkoijsessa istunnossa ollut keskusteltawana. Sääty on wasten sen rakentamista eikä saisi Karjalan rataa warten myönnety 11 miljoonan waroista mitään sanotun rata-osan rakentamiseen käytettävän. Asia tulee lisätyn walioikunnan käsiteltäväksi.

— Luntemattomaan eläintau- tiin on kuusi lammasta äkillisesti kuol- lut Sortawalan pitäjän Joensuun ky- lässä. Eläinlääkäri on määrätty tautia tutkimaan.

— Mikkelin telefoniyhtiölle on senaatti myöntännyt oikeuden laittaa te- lefonijohdon mainittuun kaupunkiin ja sen ympäristölle.

— Wlennysoikeus kirjanpitäjän wirkoihin postilaitoksessa on myönnetty postikonttoorinkirjuri S. Wälwälle täällä.

— Kokottajaksi ja kättilöimeksi Kivennawalle on toisena helluntaipäivänä pidetyssä kunnankokouksessa walittu useis- ta hakijoista rouwa Ida Otteliana Gut- tunen Luumäeltä, siis samanniminen henkilö kuin tässä lehdesjä tuonottain oli mainittu walitukse Heinjoensin kun- taan.

— Tilankauppa. Jyvästönhoi- taja hra E. Th. Pettersson on eilen, satun- naisista syistä ehkä, kerrotaan meille, taasen ostanut lehtemme 114 n:sa mai- nitut nimismies Profelt-wainajan pe- rullisten tilat Herttualan ja Jnkinsaa- ren kylässä Taipalsaaren pitäjää 9,000 markasta.

— Taaskin waromatonta ajoa. Toisja päivänä ajoi eräs ajuri uudessa kaupungissa muutaman rouwan ja hä- nen pienen poikansa yli. Waikka pyörä oli mennyt molempien yli, eivät nämä pahasti säikähty eet saaneet kummin- kaan mitään erityistä wammaa.

— Siirtolais tauti Säkijär- wellä. Tähän asti on itäinen ja ete- läinen Suomi saanut olla siirtolaihalu a juureen länteen tutematta muuta kun sen mitä muutamit tarkurekelle jääneet nuoret merimiehet lienevät siellä tälä- läisten siirtolaisten lukua kartuttaneet. Nyt on D. F:n munaan lauantaina ai-

leet 4:llä Säkijärwen nuorukaisella lähtä Wiipurin kautta kaukaiseen län- teen etsimään niitä onnen päiwä mitä Eurooppa on heille turhaan tarjonnut, Tähän muuttohaluun on heidät kiihoit- tanut, eräs muutamia wuotia sitte kun- nastä Amerikkaan mennyt kansalainen, joka nyt on siltä papautunut näköään rikkaana miehenä.

— Witarikuoneenjohtokunnan puheenjohtajaksi on walittu maamar- falkka, salaneuws B. v. Gaartman, warapuheenjohtajaksi wapaahra B. de la Chapelle, sekä jäseniksi waltioneuws J. A. J. Pippingstöld, öwersti R. Antell, liiketirehtörinapulainen R. G. Standert- skjöld, kenr. luutn. G. R. Ehnrooth, esittelijäsijhteri F. J. Pipping; waraja- seniksi protokollassijhteri L. Prytz ja E. S. Segerstrohle, lääkintähallituksen sijhteri B. v. Rehajsen, profesjori Th. Rein ja toht. A. Ramsay.

— Wanginfuljettaja Nystedtin murhasta kertoo Jolkw. seuraawaa:

Toisaamuna toi wanginfuljettaja Nys- tedt Gummelbystä Bernajan pitäjässä kahta warlaudesta rangastua wan- kia, erästä miestä nimeltä Adam Andersson Heinolan pitäjässä ja erästä naista, nimeltä Katarina Gustawa Leskinen Piippolan pitäjässä Pohjanmaalla. Kul- jettaja istui yhdessä kyllä kahleisja ole- wina, wuutte kuitentakaan kästrautoihin pantujen wankien kansja kärryllä, kun äkkiä, maantiellä Porwoon rajan pai- koilla, misjä tie poikkeä Domargardiin, puukko surwaistiin Nystedtin niskaan, niin että hän arwattawasti kohta meni tainnoftin ja sitten wiskattiin maan- tielle. Tämä lienee tapahtunut k:lo 11 aikaan, sillä tehtailija Etblomin olut- kusti Wänttinen oli kohdannut kuljet- tajan wankineen matkustaessaan warhem- min päivällä Jllbyhyn, ja kun hän sieltä palasi, löysi hän k:lo 1/2 12 e. pp. Nystedtin, jonka hän oitis tunsi, ma- kaamassa murhattuna werisjään maan- tiellä. Roswoilla oli ollut niin kiire, etteiwät he olleet ehtineen ryöstää uh- riaan, jolla oli sekä kello että rahoja yllään. Murhan tapahduttua oliwat pahantekijät rientäneet metsään, sillä siellä huomasi heidät torppari Frejborg, joka oli aidanpanossa. Hän kuuli ni- mittäin kilisewän äänen niinkuin kalli- sewasta raudasta, ja kun hän katsoi ylös, riensi toinen roswo häntä kohden, toisen, jolla oli naisen waatteet, huu- taessa: ota kirwes, ota kirwes! Kun wanki uhlasi puukollaan, jätti torppari, joka jo oli wanhja mies, kirween pelas- taakseen henfensa. Tällä kirweellä owat wangit arwattawasti sitte:nmin wapaute- taneet itsensä kahleistaan. — Murhattu wanginwartija Nystedt oli kotoisin Wätsmanin rustitilalta Bernajan pitä- jästä. Hän oli nuori, rotewa mies, joka oli ottawa ijännän toimen ensi jylsynä. — Adamsjonilla, joka on ly- hyttä kaswua: on pyöreä muoto ja il- keät, wäijwät silmät; hän on kalli- wuotta sitten Porwoossa wangittu war- kaudesta. Nainen on tufewaruuminen, sillä on punainen tukka ja pienet jalat, joisja oli hänen karatesjaan launitt patinit. Nystedtin sinisenharmaan pääl- lysnutun oliwat roswoä wieneet mu- kanaan.

— 25 wuoden muistokjuhlaa wietettiin täällä Sortawalassa wiime lauantaina sen johdosta, että täläläisen yksityisen tyttökoulun johtajatar, neiti Gilda Fabritius, on ollut kaksikymmentä wiisi wuotta mainitusja johtajattaren toimesja. Runjaslukuinen joukko enti- siä ja nykyisiä oppilaita, wanhempia, opettajia sekä tämän koulun suosijoita ja ystäwiä oli mainittuna päivänä ko- koontunut kaupungin talon juhlasaliin, jonne neiti Fabritius omaisineen oli kutsuttu kunniamieraiksi. Wäsnaolewien tunteet tämän kalliin riemujuhlan joh- dosta toutiin esille useisja puheisja, jotka ilmaisiwat sitä suurta rakkautta ja kunnioitusta, mitä neiti Gilda Fab- ritius tyttökoulun uutterana ja taita- wana johtajattarena on puoleensa he- rättännyt. Ja myöskin monet etäällä

asumat entiset oppilaat ja ystävät muistivat tätä päivää juhlaan lähettämällä onnentoivotus sähkösanomilla. Entisten oppilaiden puolesta lausui rouwa Silma Forsström lämpimiä kiitollisuuden sanoja, jättäen samalla neiti Fabritius'elle entisten oppilaiden kesken tootun, noin 600 markan suuruisen rahajumman siinä tarkoituksessa, että se olisi pohjana „Gilda Fabritius'en stipendiorahastolle“, jonka korot käytetään Sortavalan tyttökoulun köyhien oppilaiden hyväksi. Muista tässä tilaisuudessa pidetyistä puheista mainitsemme, kertoo Saattoja, haustan katsohduksen, minkä tohtori G. M. Hallström loi puheenalaisen tyttökoulun vaiheisiin ja kehittymiseen sen nykyiselle kannalle. — Puheiden ja maljojen ohessa kuultiin juhlassa muutamia erittäin taitavasti suoritettuja naisäänisiä lauluja.

— Tampereen Raittusseuran vuosikokouksessa viime maanantaina luki seuran sihteeri hra Tuominen kertomuksen, jonka mukaan toimintuntia on pitänyt 16 kokousta. Maitiittiin, että waltuust myönsi 10,000 m. lainan raittustaloon warten ja että on pidetty yksi yleinen kokous wiina-asiassa. Paikallisyhdistyksiä on 3 Tampereella, Kruusissa Parkanosissa, Pirkkälässä ja Kuorehvedellä. Seuran jäsenluku on nyt 1020. Paikallisyhdistysten rahawarat telivät yhteensä 869 mk. 57 b.

Tilintarkastajain kertomuksessa huomataan, että menot vuoden luvulla tekevä 1366 mk., tuloja 278 mk., rahaa kasassa 192 mk. 51 p. Johtokunnalle ja rahaston hoitajalle myönnettiin tilinpäästö. (T. S.)

— Uusi kulkuneuvo. Unkarilaiset lehdet keltowat Temeswarista: Wiime tulwan aikana muuan mustalainen huomasi eräänä launiina aamuna että hänen asuntonsa alkoi purjehdita maailmalle. Kun hänen huoneessaan ei ollut muuta kuin wuode sekä suuri basso-wiulu, ei ollut paljon apurimista millä tawalla piti pelastua. Hän otti basso-wiulunsa, tullefi kaikki läwet, lykkäsi sen weteen ja ui wiulunsa selässä kumalle maalle!

— Sattumus sein. Strasburgissa ilmoitti 60 wuotias leskimies sanomalehdissä, että hän haluaa uudestaan naimisiin menuä, ja pyysi, että arwoisat naiset lähettäisivät asunto-osoitteensa ja kumansa sanomalehden konttooriin. Ken woi kertoa hänen hämmästyksensä, kun hän muun ohessa sai omain tyttärensä hywin onnistuneet kuwat. Tyttäret olivat kulin salaa lähettäneet tarjoomuksensa, toinen toisensa hankkeista aawistamatta. Seuraus oli se, että isän naimahalu haihtui ja tyttäret päättivät, etteivät wasta edes enää tällä tawalla tulleella keinolla mieheltään pyri.

— Kasakawalus. Riigasissa wangiittiin eilen wirtamies Iwanoff, joka oli kawaltanut yli 300,000 ruplaa Tiflis'in rännterasta. Asia, kuten arwata sopiikin, on paikkakunnalla herättänyt suurta setajortoa.

Pappisjäädystä.

(Sattu 115 n:roon.)

On jo aikoja sitten nähty oireita tähän suuntaan. Rattakawasti yskityinen pappismies kolmatta wuosikymmentä sitten saattoi kansakoululaitoksen kehittymiseen waukuttaa, mutta tämä jääpi historian ebesä hänen yskityksellään anfiokseen, jos jäädyn suuri enemistö, oltuansa kauwan kylmäksikoisena, wihdoin tahtoo tehdyin työn peruskirwia horjahduttaa ja julistaa pannaan sen walistuksen, jota kansakoulumme nykyään lewittävät. Raittiusliike, — miten niin kutsuttua ehotonta raittiutta muuten arwostelee, — on samoin paljastanut omituisia heikkouksia papis-
ton kannassa. Jos se seisoo liikkeestä

laukana, wieläpä moittii sitä epäkristillisiksi, kun juuri olisi ollut oikeaa ottaa liike johdettawakseen, niin se palkottaa samassa maallikkoja täälläkin alalla wapauttamaan itseään kirkon miesten hohouksesta. Näinä wiikoina naisliike, niin kutsuttu naisemansipatsooni, on tullut wuoroon ja taas ollaan tuotava samaa erehdyttä telemäisillään, että laikki uusi hyljätään, hywä ja paha ilman erotuksetta. Tulihin itse siweksiafin huonoihin kirjoihin sentähden, että naisliikkeen harrastajat oliwat anomukseen kehottaneet. Wihdoin launokirjallisuus, tämä mahtawa siwistysten wälitappale, on saman kohtalon saanut itään kuin Raamattu, Tuomas Kempiläinen y. m. hengellinen kirjallisuus nykyaina woisimat riittää siwistyneelle kansalle henkiseksi ravinnoiksi. Werratomalla suorapuheisuudella tämä kanta esiintyi erään puhujan kautta: jott'ei yskityään epäkristollinen kirjailija itinä palliota saisi, jääkööt kaikki ilman! Raamatun mukaan Herran kymmenen wanhurskaan tähden oli walmis koko Sodomia säästämään, mutta tämä nykyinen „kristillis siweellinen kanta“ on säännön kääntänyt ylös alasin. Mitä tempä sitten woi kummastella, jos siinä jäädystä, jolle walon lewittäminen on ensimmäisenä welwollisuutena, saapi kuulla: parempi obskurantismi (walonwihä) kuin indifferentismi (wälinpitämättömyys), tahi jos samalta taholta lohbutetaan köyhiä kirjailijoita sillä, että Jumala kyllä, jos he sen tobellakin ansaitsewat, pitää heistä huolta.

Eräs kansalainen, jonka kirjoitustuksia olemme tottuneet sywä aatteita löytämään, kirjoitti tahdetkan wuotta takaperin sanoja, jotka wielä tänäkin päivänä ansaitsewat täyttä huomiota, janoen muun muassa:

„Mitä wieraantuu aikakautemme yhä enemmän todellisesti kristillisestä elämästä? Epäilemättä sen tähden, että tämän ajan kristityillä ei ole tarpeeksi henkistä tarmoa, tarpeeksi intiawia ryhtyäkseen määräämään ajan katsantolantaa, sen tajuntaa oikeasta ja epäoikeasta. Nastaasti laahaa ajan tajunta kristittyjä perässänsä; johtaja-asemaan niillä ei ole henkistä pontta astumaan. Ajan menoa ne päiwittelewät, mutta ajan menoa johtamaan ne eiwät kykene; sillä siinä kenties tulisi sekä hiki että lita. Mitä ei enää ole autettawissa, sen he hywäksywät, mutta eiwät osaa sitä sowitzaa alkuperäiseen maailmanjärjestelmään. — Kysymys on: pitääkö kristillisyyden rohkeasti astuman etupäähän, ottaen palvelukseensa, mitä oikeutettua „pakanallisesa kulttuurisissa“ on, tehden sitä kristillisiksi, hyljäten, mitä hyljättäwää on, wai tuleeko sen tulkea talapajulla riehuen, haukkuen ajan pyrinnoita ja wihdoin palosta myöntään, mitä ei enää tehtaa kiel-tää?“

Tuntuu siltä, kuin nämä sanat kolo-naan olisimat nykyhetkellä warten kirjoitetut; niin täsmälleen ne sopiwaltille kannalle, jolle erittäinkin piispa Johanson on asettunut, saaden osan säätyä mullaansa. Jos ei olisi muusta puhe, kuin naisen päästämisestä wai-waishoito-hallitukseen ja yliopistoon tahi kirjailijain palkitsemisesta, niin asia olisi ohitse menewää laatua, mutta kun sama katsantotapa laikkisa kysymyksissä, wieläpä tärkeimmissä, ilmestyy, niin ei woi liian pontewasti sitä wastustaa. Palkkojärjestelmä ja ihmisten tekimät temp-put eiwät ole uskonnon ja hywän warfinaisen turwa. Sywemmältä henkisten waltain ikuinen woima on esittäwä, muuten ne kyllä olisimat jo aikoja sitten maailmasta kadonneet. Ja mikä suureen ulottuu, se ulottuu pieneenkin. Selwimmät pykälät perustuslaisissa eiwät woi pappisjäätynä ylläpitää entisesä asemassaan, jollei jäädyn oma kanta ole todellisesti walistuneen kansallistajunnan kannattama.“

*) Katso Kirj. Kuukauslehtiä 1880, siv. 33, ja yleensä herra A. Neurmanin koko kirjoitusta „Kristillisyyden maailman eitä wään maailmassa“.

Ulkomaalta.

Kansallisiikkeet Böhmissä.

Böhmin tschekiläinen wäestö on wihdoin saanut jo äidin kielelleen kauan laipaamansa oikeudet. Minatin osaksi niin waltiollisesa kuin yhteiskunnallisesa suhteissa owat ne nyt toteutuneet. Lempeä ministeri Taaffe on tehnyt opetuskielen asiassa suuria myönnetyksiä tschekiläisille, jottin sanomalehdekin laikki lämpymmin sanoin tunnustawat tätän tschekiläiselle kansalle seuraamaan laikkisa katsannoissa mitä parhaimman tulewaisuuden. Nyt perustetaan isoja tschekinkielisiä ammattikouluja waltionwaroilla. Pragijn ja Brünniin konetehtaan työnkättäjän kuolu, tschekiläisiä käsityökouluja useampiin kaupunkiin, waltion reaalilyseo Piljen'iin sekä jatkoopistoja kolmeen eri kaupunkiin. Entiset saksankieliset teollis ammattikoulut asetetaan tschekiläis katsannon alaisiksi Böhmissä ja sen lisäksi annetaan tschekinkielisille porwari ja kansakouluille waltioapua.

— Työwäen suhteet Saksissa.

„Berliner Tageblattille“ kirjoitetaan: Saksilaislaisten tehdastarkastelijain ilmoituksia selaillessa, hämmästytti meistä monista hywäntekewäisyyslaitoksista, joita enimmäkseen yskityisen alkunpanemisella on perustettu työwäestölle Saksin teollisuuspiireissä. Wärsinkin viime aikoina on huolenpito työwäestön menestymisestä lawentunut melkoisesti ja ulottuu useoille erilaatuksille haaroille. Helpo on laskea ne Saksin tehtaot, joiden omistajat eiwät perustaneet ainakaan yhtä yleishyödyllistä laitosta työwäestölle, ja aina harwemmaksi käywät ne tehtaot omistajat, jotka pitävät wiikkopalkan säännöllisen suorittamisen kaikkein oikeutenansa työntekijänsä kohtaan. On olemassa koko joukko eläkerahastoja, joita tehtaot omistajat owat usein suurilla pohjarahoilla perustaneet ja joiden kautta wanhät, työhön kykenemättömät työmiehet tulewat runsaasti huolluiksi. Yhä yleisemmäksi tulee lahjoittaa työntekijöille säästökirjoja, sitten kun he jonkun määrätyn ajan owat olleet saman isännän työssä; kylpylaitosten ja ruokapalkkojen hankkiminen tehtaot yhteyteen käy yhä tawallisemmaksi. Usein uhrataan suuria summia lastenkotosten hankkimiseksi ja ompelukoulujen perustamiseen, jossa jossa nuoret tehtaot ja palvelustyöt oppiwal ompelamaan paikkaamaan waateitansa y. m. hyödyllisiä kätöitä. Saksissa alkaa myöskin kysymys työwäestön osallisuudesta woittoon saada yhä enemmän kannattajia teollisuuden harjoittajissa ja on jo pantu käytäntöönkin Chemnitzin piirisä ja Voigtlandissa.

Sähkösanomia.

Pietari, toukok. 23 p. „Ruski Inwalib“ julkaisee wirallisen kertomuksen salorien tapuksesta, jonka mukaan Waimene maakunnassa asuwat salorit jo aikoja sitten oliwat päättäneet saada siirtynä Serakfiin, waan kuin eiwät saaneet lupaa siihen ja afghanilaiset wirtastot ahdistiwat heitä, niin päättiwät he 168 henkeä kumpaan jufupuolta 240 elukan kanssa paeta Wenäjän alueelle. Tämän tekimät he yöllä huhtikuun 27 päivä wastaan mennin rajan yli lähellä Rhasardjuu lähettä. Noin kolmatta sataa afghanilaista ratsumiestä ajoi heitä takaa, saamuttiwat salorit Wenäjän alueella 36 wirtstaa rajalta ja ampuwat heihin, johon salorit wastasiwat. Amupuolella peräytyiwät afghanilaiset wieden mullaansa kuolleet sekä haawoitettut miehensä, joiden lukumäärää ei tunneta. Salorit menettiwät 2 kuollutta, 5 haawoitettua ja meniwat sitten Dabtabasariin, jonne samaan aikaan ewersti Alkhanow saa-

pui, joka lähetti heidät Serakfiin siirtolaisiksi.

Berlin, toukok. 23 p. G. R. R. Supriruhtinas Sergei Aleksandrowitsch puoltsoinensa saapui tänne nänä aamuna Genril-prinsin häihin.

Berlin, toukok. 23 p. Pörsfi-huhun mullaan on aiottu wiljatullin kottaminen lykätty toistaiseksi.

Strasburg, toukok. 23 p. Afkanomaisen saksalaisen ministerin määrätyn mullaan täytyy toukok. 30 p:stä alkaen kaikkien Ranskan rajan ylitse tulewain ulkomaalaisten näyttää passinsa, joihin Pariisissa olewa Saksan lähettiläs on kirjoittanut hywäksymisensä; muussa tapauksessa tulewat he takaisin lähetetyiksi. Wapautettuja passiwelwolliuudesta owat ranskalaiset raja-afukaat, todistettawasti asiatoimisissa matkustawat saksalaisissa rajapiireissä.

Pariisi, toukok. 23 p. Clemencean, Ranc ja Soffrin kutsuwat täksi illaksi kokoukseen edustajakamarin jäseniä, senatoria ja kunnallishallituksen jäseniä tafawaltaisen plebisitiä wastustawan puolueen muodostamista warten.

Konstantinopoli, toukok. 23 p. Kreimi Stroganoff ja ruhtinaspari Stsherbatoffit owat tänne saapuneet. Huhu heidän kiinni jout umifestaan on perätön.

Riga, toukok. 23 p. Tänä on iällä wangittu wirtamies Iwanoff, joka oli häwittänyt Tiflis'issä yleiseistä rahastosta yli 300,000 ruplaa.

Kursit.

Suomen Pankki 25 p. Toukok.

	Myynti.	Osto.
	R. p.	R. p.
Pietari l. a.	212: —	207 —
Sontoo l. a.	25: 35	— —
„ 90 p.	25: 17	25: 05
Pariisi l. a.	100: 20	— —
„ 90 p.	99: 50	98: 80
Hampuri l. a.	124: 40	— —
„ 90 p.	123: 40	122: 70
Sybekki l. a.	124: 40	— —
„ 90 p.	123: 40	122: 70
Berlini l. a.	124: 40	— —
„ 90 p.	— —	122: 70
Frankfurt a. R. l. a.	124: 40	— —
„ 90 p.	— —	122: 70
Amsterdam 90 p.	208: —	206: 60
Lufholma l. a.	139: 30	138: 40
Köpenhamina l. a.	139: 40	138: 50

Kokouksia.

Palotoimikunta kokoontuu Raatihuoneessa Torstaina 31 päivä tätä kuuta klo 1/2 6 j. pp., josta ilmoitetaan. Wipurin Raatihuoneessa 14 p. Toukok. 1888.

Palotoimikunnan puolesta:

J. G. Heuricicus.

Th. Ujhan.

Koko

kutsutaan harjoitukseen kunnan asetukselle Sununtaina Toukok. 27 p:nä klo 1/2 8 e. pp.

Kunnan puolesta.

Suom! Soittokuntaan kuuluvat suwaitkoot ottaa torwensa mukaan.

Suom! Suwimatka.

Wuotawänä.

Huonekaluja, flyteli ja sou-towene. Schröderin talos- ja N:o 5 Piispantatu.

